

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Ort
2021-04-29

Vår referens
Anna Libietis

Dnr
U2020/05545

Yttrande över betänkandet *Innovation som drivkraft* – från forskning till nytta, SOU 2020:59

Företagarna har beretts tillfälle att yttra sig över betänkandet *Innovation som drivkraft* – från forskning till nytta och får anföra följande.

Företagarnas inställning

Företagarna välkomnar utredningen. Ett starkt innovationsstöd tillsammans med förbättrad rörlighet mellan näringsliv och akademi krävs för att omsätta kunskap i företag och affärer samt för att behålla och vidareutveckla Sverige som konkurrenskraftig kunskaps- och innovationsnation. Företagarna tillstyrker därmed utredningens förslag om att tydliggöra högskolornas ansvar för nyttiggörande av kunskap tillsammans med understödjande stödstrukturer. Företagarna menar emellertid att starkt samverkan kräver ekonomiska incitamentsstrukturer som stimulerar lärosätena att långsiktigt prioritera tid, engagemang och kostnader för ändamålet. Företagarna vill poängtera vikten av att framtida analyser särskilt beaktar hur forskning i större utsträckning kan nyttiggöras för små och växande företag.

Företagarnas ståndpunkter

Nedan följer Företagarnas synpunkter på några av utredningens förslag. De förslag som inte kommenteras har Företagarna inga invändningar mot.

6.1.1 Nyttiggörande av kunskap från all verksamhet vid högskolorna

Företagarna välkomnar och tillstyrker förslaget. Stärkt samverkan och rörlighet mellan näringsliv och akademi är en nyckel för nyttiggörande av forskning och innovation. Företagarna menar dock att det finns risk att samverkan inte heller framöver kommer att prioriteras i tillräcklig utsträckning då det saknas ekonomiska incitament. För att stärka samverkan krävs ekonomiska incitamentsstrukturer som stimulerar lärosätena att långsiktigt prioritera tid, engagemang och kostnader för ändamålet.

Även inkubatorer och science parks bör i högre grad få i uppdrag att arbeta med forskningsnära verifiering och kommersialisering av forskningsresultat. Se vidare kommentarer under punkt 7.3.6 om ökade anslag till nyttiggörande.

6.1.2 Nyttiggörandeuppdraget förtydligas i högskoleförordningen

Företagarna tillstyrker förslaget. Dock vill vi även i detta sammanhang framhålla att beaktande av framtida nyttiggörande inte enbart får stanna vid att diskuteras i styrdokument, utan att det införlivas i organiserandet av forskning och utbildning genom verkningfulla stimulansåtgärder och uppföljning.

6.2 Ansvaret för nyttiggörandearbetet ska ligga på högskolans styrelse

Företagarna tillstyrker förslaget, men vill poängtera att styrelserna inte bör ägna sig åt detaljstyrning. Företagarna vill vidare framhålla betydelsen av samverkan med näringslivet och vikten av att företagets synpunkter beaktas vid urval och prioriteringar.

7.2 Uppföljning och utvärdering för återrapportering och ökat lärande

Företagarna tillstyrker delvis förslaget då uppföljning och utvärdering krävs, men är av uppfattningen att utvärdering bör ske oftare än vart fjärde år och vara förpliktigande.

7.3.1 Regeringen beslutar om vem som ska få ett innovationskontorsuppdrag

Företagarna tillstyrker förslaget men vill i sammanhanget påtala att samtliga innovationskontor bör få i uppdrag att arbeta för stärkt samverkan med småföretag. Uppgiften bör således även beaktas i regeringens beslut om vem som ska få ett innovationskontorsuppdrag.

7.3.2 Alla ska ha tillgång till stöd från ett innovationskontor

Företagarna tillstyrker förslaget.

7.3.3 Även enskilda utbildningsanordnare ska kunna driva innovationskontor

Företagarna tillstyrker förslaget.

7.3.5 Viss justering av kraven på redovisning av hur medel till innovationskontor använts

Företagarna avstyrker förslaget mot bakgrund av att vi anser att det är viktigt för transparensen att de aktuella nyckeltalen även fortsättningsvis bör redovisas.

7.3.6 Högskolorna ska få ökade anslag till nyttiggörande

Företagarna välkomnar och tillstyrker förslaget.

Inkubatorer och science parks har en viktig samhällsfunktion för regional utveckling och tillväxten av kunskapsintensiva företag över hela landet. Idag pågår en ständig jakt på finansiering, vilket försvårar långsiktig utveckling av verksamhet och personal. Sverige är ett bra land för innovation, men innovationsstödssystemet har potential att bli mer effektivt när det gäller kommersialisering av forskning. Innovationsstödssystemet har idag en finansieringsstruktur där aktörerna tenderar att verka i stuprör istället för i värdekedjor. Det medför att en idé i en särskild fas inte alltid utvecklas där den kan få det bästa stödet. Företagarna vill se följande inriktningar för politiken för inkubatorer och science parks:

- Inkubatorer och science parks bör i högre grad få i uppdrag att arbeta med forskningsnära verifiering och kommersialisering av forskningsresultat, liknande dagens innovationskontor.
- Det befintliga finansieringsprogrammet för inkubatorer bör styras mer av utvärderingsbara resultatmått.
- Science parks bör inkluderas i det finansieringsprogram som finns för inkubatorer, med krav på privat medfinansiering och på utvärderingsbara resultatindikatorer.

8.1.1 Högskolornas strategier för immateriella rättigheter

Företagarna avstyrker förslaget. Det är viktigt att kompetensen vad gäller immateriella rättigheter, möjligheter och begränsningar stärks inom högskolor, holdingbolag och innovationskontor. Företagarna ifrågasätter emellertid värdet av att varje lärosäte ska upprätta en egen strategi, och anser att det finns överhängande risk att detta skulle leda till betungande extra administration.

8.1.2 PRV ska fortsatt arbeta med kompetenshöjande insatser inom immaterialrätt

Företagarna tillstyrker förslaget.

8.2 Inrättandet av ett nationellt center för entreprenörskap

Företagarna tillstyrker förslaget. För att idéer och forskningsresultat skapade på högre läroanstalter ska kunna omsättas till konkreta affärsidéer menar Företagarna att de av utredningen föreslagna entreprenörskapsutbildningarna bör erbjudas studenter på såväl grund- som master- och forskarnivå.

8.3 Arbetsgivarverket ska kartlägga rörlighet

Företagarna tillstyrker förslaget.

8.4 Om kartläggning av hinder och borttagande av dylika för ett ökat nyttiggörande

Företagarna tillstyrker förslaget och vill särskilt poängtera vikten av att inkludera hinder för små och växande företag, i de kartläggningar och analyser som görs.

8.5.1 Forskningsrådets bidrag till nyttiggörande

Företagarna tillstyrker förslaget och vill understryka vikten av att inkludera de små och växande företagens behov i Forskningsrådets arbete.

8.5.2 Uppdrag till forskningsråden för ökat nyttiggörande

Företagarna tillstyrker förslaget och vill särskilt poängtera vikten av analyser av hur forskning kan nyttiggöras för små och växande företag.

9.2.1 Holdingbolagen bör tilldelas ett samhällsuppdrag

Företagarna tillstyrker överlag förslaget. Dock finns det en potentiell motsättning i att holdingbolagen både ska anses ha allmännyttig verksamhet, och samtidigt bedrivs affärsmässigt (förslag 9.2.2 Målsättningen att resultatet av verksamhet som bedrivs av holdingbolagen ska kunna nyttjas på affärsmässiga grunder). I den vidare beredningen bör regeringen i sådant fall förtydliga hur denna avvägning ska göras av holdingbolagens ledningar.

Fredrik Östbom
Samhällspolitisk chef
Företagarna

Anna Libietis
Utredare
Företagarna